

Міністерство освіти і науки України

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С.Сковороди, природничий факультет

Akademia Pomorska w Słupsku
Instytut Biologii i Ochrony Środowiska

II Міжнародна науково-практична конференція

ПРИРОДНИЧА НАУКА І ОСВІТА: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

20-21 вересня 2019

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Харків 2019

Райчук М.І, Козачек Н.О.
ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТИФЛОПЕДАГОГІКИ ЯК НАУКИ

*Харківський національний педагогічний університет
 імені Г.С. Сковороди, м. Харків
 e-mail: kvitkomi1410@gmail.com*

Raichuk M.I., Kozachek N.O. HISTORICAL ASPECTS OF THE DEVELOPMENT OF TYPHLOPEDAGOGY AS A SCIENCE. In the article considered the history of tiflopedagogics as a science in Ukraine.

Key words: *tiflopedagogiy, historical, education, blind people.*

Соціально-економічні, політичні та культурні процеси, які відбуваються в Україні упродовж останніх десятиліть, національне відродження нашої держави за роки незалежності безпосередньо торкнулися й галузі освіти. Переосмислення пріоритетів загальнолюдських цінностей, ставлення до дитини як до найвищої соціальної цінності, розвиток демократичних інститутів, гуманізація, реформування національної системи освіти на демократичних засадах, оновлення її змісту та структури, нові освітні вимоги все це ознаки освіти сьогодення.

Завдання сучасної школи на сучасному етапі, висвітлені у найважливіших законах та положеннях у галузі загальної та спеціальної освіти (Закон про освіту (2018) [1], державна національна програма Освіта": Україна XXI століття (1994), Положення про середні загальноосвітні навчально-виховні заклади (2000) [2], Концепція спеціальної освіти осіб з фізичними та психічними вадами в Україні на найближчі роки та перспективу (1996) [3], Державний стандарт спеціальної освіти (2000), Положення про спеціальну загальноосвітню школу-інтернат (школу, клас) України для дітей з вадами фізичного або розумового розвитку (1994) та ін.) передбачають перетворення всієї системи освіти, зокрема спеціальної відповідно до вимог, які ставить до школи суспільство на сьогоднішній день.

Складний процес розбудови сучасної української освіти неможливий без урахування вже напрацьованого вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду. Інноваційні процеси, характерні для сучасної освіти, привертають увагу до історії розвитку педагогічної думки в Україні.

В сучасній незалежній Україні збільшився інтерес до історико-педагогічних проблем. Ознайомлення з минулим, його вивчення, конструктивно-критичний аналіз дає змогу осмислити загальну картину історико-педагогічного процесу в Україні як цілісного багатогранного явища, відтворити розвиток вітчизняної історії педагогіки, що багато років була лише фрагментом у загальносоюзному контексті.

Такі тенденції поширюються й на спеціальну освіту, зокрема на тифлопедагогіку. Ця галузь розвивається й удосконалюється, спираючись на попередні здобутки, враховуючи досягнення і помилки минулого. Тож вивчення історії виникнення й розвитку тифлопедагогіки, великого досвіду навчання та виховання осіб з вадами зору надзвичайно важливі для подальшого

удосконалення української спеціальної освіти загалом.

Важливого значення набуває переосмислення й об'єктивне висвітлення надбань історико-педагогічної науки, творче використання національного освітнього досвіду, сконцентрованих переважно у теоретичному доробку видатних культурно-освітніх діячів і педагогів минулого.

Дослідження історії тифлопедагогіки в Україні мали епізодичний характер і стосувались переважно встановлення хронологічної послідовності подій, пов'язаних з відкриттям спеціальних навчальних закладів для дітей з вадами зору та проведення заходів, конференцій, що мали доленосний характер для розвитку науки і практики. Проте цілісний, науково-обґрунтований підхід до вивчення української тифлопедагогічної теорії і практики на різних етапах має особливе значення для удосконалення і подальшого поступу цієї галузі спеціальної педагогіки. Назріла нагальна потреба вивчення, осмислення й узагальнення основних теоретичних і методичних засад навчання і виховання дітей з вадами зору, які розроблялися та втілювалися в освітню практику. Це зумовлює необхідність глибокого вивчення та ґрунтового аналізу наукового доробку вітчизняних учених-тифлопедагогів.

Великого значення для розвитку тифлопедагогіки як науки мали інтраспективні дослідження самих сліпих. Так, майже всі дослідження з тифлопсихології наприкінці XIX початку XX століття були проведені самими сліпими. Незрячі дослідники використовували умоглядне спостереження або спостереження за іншими сліпими без використання наукового підходу до розробки самої методики дослідження та обробки його результатів [4].

З історії тифлопедагогіки відомі імена видатних сліпих, які збагатили дефектологічну науку своїми досягненнями. Користуючись інтраспективним методом незрячі вчені намагались повідомити науці приховані від спостереження особливості свого психічного життя.

Список використаних джерел

1. Закон України про освіту {Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2657-VIII від 18.12.2018, ВВР, 2019, № 5, ст.33 ;№ 2661-VIII від 20.12.2018, ВВР, 2019, № 5, ст.35
2. Постанова затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад від 14 червня 2000 р. N 964
3. Концепція спеціальної освіти осіб з фізичними та психічними вадами в Україні на найближчі роки та перспективу (1996)
4. Аліфанова Т.А. Концепція системи медико-соціальної реабілітації дітей з інвалідизуючою патологією очей. В ДНТБ України 03.08.98, № 369.